

Høring endring i helse og omsorgstjenesteloven og pasient og brukerrettighetsloven (Forbud mot langtidsopphold for personer under 50 år i sykehjem mv.)

Vi viser til departementets høringsbrev datert 20.12.2022.

Vi oppfatter det slik at selve prinsippet om forbud mot bosetting av personer under 50 år i sykehjem mv. ikke er oppe til diskusjon. Der er avgjørelsen fattet gjennom flere anmodningsvedtak i Stortinget. Vi vil likevel understreke at vi støtter forslaget om at ingen unge, mot sin vilje, skal kunne bosettes i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns omsorgstjenester. Unge voksne under 50 år må ha et egnet sted for behandling og pleie der det er et godt psykososialt miljø med pleietrengende på egen alder. Hvis kommunen ikke har «nok» unge pleietrengende, noe som små kommuner ofte kan oppleve, bør de samarbeide med en eller flere nabokommuner.

Beregnet for eldre

I den foreslåtte lovteksten står det at kommunen ikke kan vedta langtidsopphold for personer under 50 år i boliger særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester *som er beregnet for eldre* (vår utheving). Det må bety at langtidsopphold for personer under 50 år er greit i boliger som ikke er beregnet for eldre. Spørsmålet er da om det i høringsnotatet er gitt noen definisjon eller oppstilt noen kriterier for hva det vil si at en omsorgsbolig er beregnet for eldre. Det nærmeste man kommer er for eksempel denne formuleringen:

«Det avgjørende for om en konkret omsorgsbolig omfattes av lovforslaget, er om boformen i realiteten er beregnet for eldre pasienter og brukere, ikke hva den betegnes som... (Kap. 4.2.1 s. 19). Det sies også at det må gjøres en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle. Tilsvarende formulering gjentas flere ganger uten at man kommer nærmere en definisjon eller noen kriterier av den grunn.

Dette reiser spørsmål om hvem som skal avgjøre hvilke boliger som er beregnet for eldre. Hvis det er kommunen selv, kan de komme rundt hele bestemmelsen i

lovforslaget ved å avgjøre at en bolig ikke er spesielt beregnet for eldre. Vi anbefaler en tydeligere definisjon eller kriterier på dette punktet. Boliger der det allerede hovedsakelig bor eldre bør defineres som beregnet for eldre.

Alternativ til lovforslaget

Departementet legger fram to alternativ til lovforslaget i kap. 4.1.5. Begge forslagene er ment å bety en styrking av rettighetene til de under 50 år når det gjelder aktivitetstilbud og sosialt miljø. Dette skal komme i stedet for forbud mot bosetting av de under 50 år i sykehjem m.v. selv om Stortingets anmodningsvedtak klart sier at det skal være forbudt. Likevel foreslår departementet alternative lovtekster som ikke innebærer et forbud mot bosetting av personer under 50 år.

De rettighetene som er foreslått finnes allerede i gjeldende lovverk f.eks. Forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene (FOR-2003-06-27-792). Disse rettighetene blir ikke alltid innfridd i dag, og det er liten grunn til å tro at nye rettigheter i samme gate vil bli innfridd i større grad. Pensjonistforbundet vil derfor ikke anbefale disse alternativene.

Vennlig hilsen
For Pensjonistforbundet

Arne Halaas
generalsekretær

Wenche Karin Malmedal
Leder helse og sosialutvalget i
Pensjonistforbundet